Actieplan asbestafbouw

stand van zaken 2020

Vlaanderen
is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM

Vlaams Parlement - C-LEE - hoorzitting asbestproblematiek

1 december 2020

Waarom asbestafbouwbeleid?

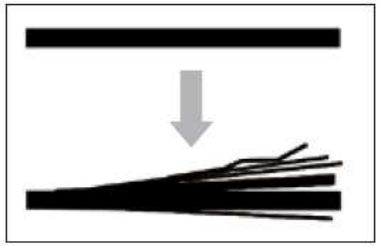

nieuwe risico's bij gebruik van woningen/gebouwen

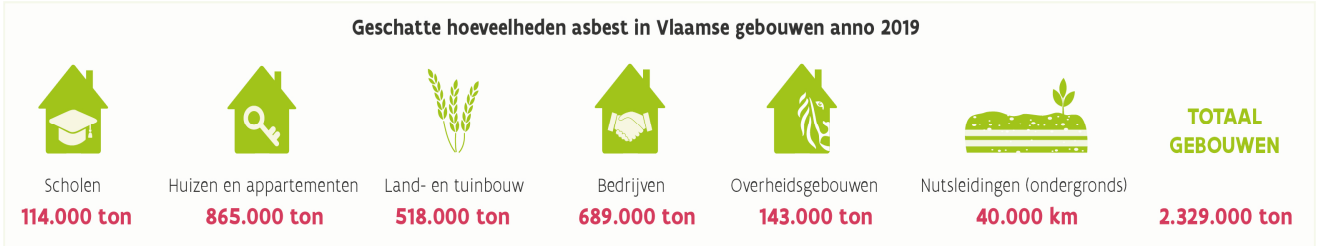
- **verwering & beschadiging van matrix waarin asbest**

hoge kans op aanwezigheid > 3.500 asbesttoepassingen

- **tot > 90% kans indien geen totaalrenovatie**

(bouwjaar < 2001)

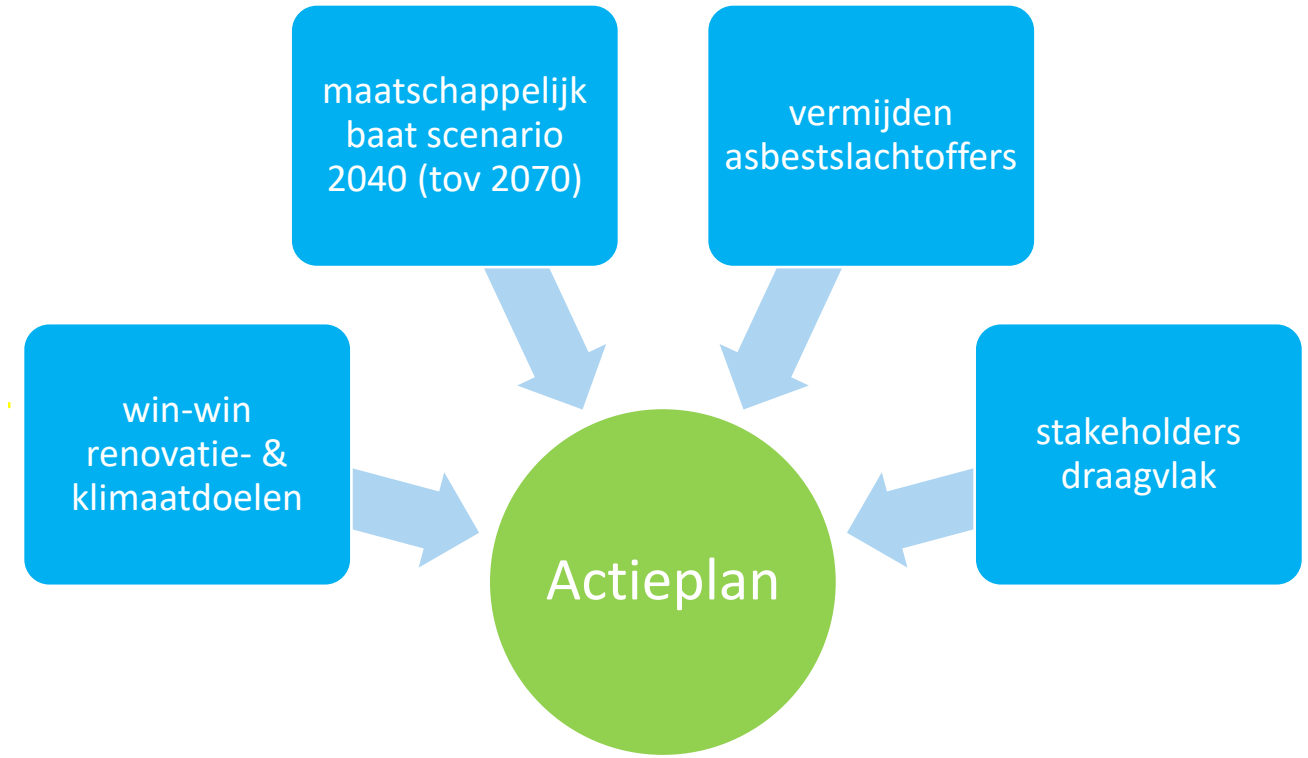

Vlaanderen is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER
OVAM

Waarom actieplan Asbestafbouw?

Vlaanderen
is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER
OVAM

Krijtlijnen actieplan Asbestafbouw

doel = asbestveilig	• risico's wegnemen voor dagelijks gebruik • haalbaar en betaalbaar
regelgeving	• asbestinventaris • verplichtingen beheer & verwijdering asbest
ondersteuning	• prioritaire doelgroepen • instrumenten OVAM + transversaal
kwaliteitsborging	• ondersteuning (lokale) handhaving • binnen sectorale systemen en instrumenten
asbest + energie	• asbest = investeringsdrempel • asbestverwijdering = trigger
circulaire economie	• gebouwkringlopen sluiten • innovatieve verwerking asbestafval

Vlaanderen
is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER
OVAM

Mijlpalen actieplan Asbestafbouw

2019
ingesloten asbest **verwijderen bij werken**
beheerplicht geen emissie naar mens & milieu

2022
asbestattest bij verkoop (bj < 2001)
evaluatienota aan VR

2032
(- 2036)
iedereen **asbestattest** (bj < 2001)

2034
mijlpaal verwijdering
niet-hechtgebonden asbestdaken en –gevels

2040
mijlpaal verwijdering
asbest in slechte staat

voorbeeld-functie: publieke gebouwen

Vlaanderen
is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER
OVAM

Aanvullende beslissingen VR

- **koppeling asbestafbouwbeleid vanuit win-win**

Vlaanderen
is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER
OVAM

Ondersteuning OVAM:
van proefproject naar projecten lokale besturen

- **7 proefprojecten 2014-2017**

  - wat is voldoende impuls voor eigenaar?
  - wat willen aannemers en gemeenten?
  - hoe kwaliteit en veiligheid borgen?
  - prijsvoordeel bij samenkoop?

Vlaanderen
is materiaalbewust

1/12/2020 | 7

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER
OVAM

Ondersteuning OVAM:
projecten lokale besturen

- **vanaf 2018: 4 gesubsidieerde projectformules**

Groepsverwijdering leidingisolatie

Groepsverwijdering vloerbekleding

Groepsverwijdering asbestdaken

Ophaling aan huis (bronophaling)

Vlaanderen is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER
OVAM

Ondersteuning OVAM:
projecten lokale besturen

spreiding toegekende projecten tem 2020

- impuls voor nieuwe, lokale dienstverleningsmodellen

Vlaanderen
is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER
OVAM

Ondersteuning OVAM:
projecten lokale besturen

1) (bron)ophaling asbestcement aan huis

- **werking**
  - **dienstverlening lokaal bestuur**
    - aanvullend op recyclageparken
    - afsluitbare platenzak + brochure + beschermingssets
    - instructievideo's www.asbestinfo.be
  - **sterkte:**
    - erg voordelig tarief
    - ontzorging, subsidiëring en verhoogde veiligheid
- **projecten**
  - **aantal met toegekend project: 245 gemeenten**
  - **toewerken naar 100%**

Vlaanderen
is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER
OVAM

Ondersteuning OVAM:
projecten lokale besturen

2) Groepsverwijdering leidingisolatie

- **werking**
  - **lokaal bestuur raamcontract**
    - erkend asbestverwijderaar: 50% korting verwijdering
    - asbestanalyse via asbestdeskundige
  - **sterkte:**
    - ontzorging burger en asbestverwijderaar
    - subsidiëring en kwaliteitsborging
    - asbestdrempel weg voor vernieuwing verwarmingsinstallatie

- **projecten**
  - **aantal met toegekend project: 76 gemeenten**

Vlaanderen
is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER
OVAM

Ondersteuning OVAM:
projecten lokale besturen

3) Groepsverwijdering vloerbekleding

- **werking**
  - **lokaal bestuur raamcontract**
    - erkend asbestverwijderaar: 50% korting verwijdering
    - asbestanalyse via asbestdeskundige
  - **sterkte:**
    - ontzorging burger én verwijderaar
    - subsidiëring en kwaliteitsborging
    - insluiten door nieuwe vloerbekleding vermijden
- **projecten**
  - **aantal met toegekend project: 31 gemeenten**

Vlaanderen
is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER
OVAM

Ondersteuning OVAM:
projecten lokale besturen

4) Groepsverwijdering daken en gevels

- **werking**
  - **lokaal bestuur**
    - 1 of meerdere dakaannemers
    - subsidie voor ingezamelde tonnage
  - **sterkte:**
    - ontzorging burger én dakaannemer
    - subsidiëring en kwaliteitsborging
    - asbestdrempel weg voor isolatie en PV-installatie
- **projecten**
  - **aantal met toegekend project: 49 gemeenten**

Vlaanderen
is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER
OVAM

Ondersteuning OVAM:
sectorprotocollen

- **4 sectoren**
  - **sectoren:**
    - scholen
    - sociale huisvesting
    - land- en tuinbouw
    - voorzieningen zorg
  - **subsidiëring, ontzorging, kwaliteitsborging**
  - **engagement mijlpalen asbestafbouw**

Vlaanderen
is materiaalbewust

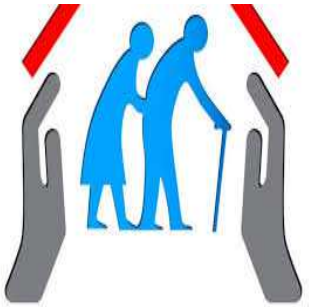
SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER
OVAM

Ondersteuning OVAM:
sectorprotocollen

Voorzieningen zorg

- **beoogde krijtlijnen**
  - ontzorging, cofinanciering asbestverwijdering
  - vertrekpunt = asbestinventaris(attest) (werkgever)
  - mogelijkheid opdrachtencentrales
  - mogelijkheid synergie dienstverlening VEB?
    - energiescan vs asbestinventaris
    - asbestverwijdering + energetische maatregel
- **stand van zaken**
  - afbakening & onderhandeling met actoren protocol

Vlaanderen
is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER
OVAM

Ondersteuning OVAM:
sectorprotocollen

Landbouw

- **krijtlijnen**
  - oude en verweerde asbestdaken
  - raamcontract OVAM geregistreerd inzamelaar
  - aanmelding voor voordelige ophaling asbestcementafval op locatie

- **stand van zaken**
  - afbakening & onderhandeling met actoren protocol
  - faciliteren private ontzorgingsinitiatieven combi asbestdak + PV

Vlaanderen
is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER
OVAM

Ondersteuning OVAM:
sectorprotocollen

Sociale huisvesting

- **krijtlijnen**
  - versnelde asbestinventarisatie via extrapolatie (sectorale kostenbesparing ca 25 mln euro)
  - premie per gerealiseerde asbestveilige woning
  - mijlpaal: 2029
- **stand van zaken**
  - voorbereiding ondertekening protocoltekst

Vlaanderen
is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER
OVAM

Ondersteuning OVAM:
sectorprotocollen

Scholen

- **werking**
  - verfijning asbestinventaris
  - asbestverwijdering via eigen aannemer of raamcontract OVAM
  - 50% subsidiëring asbestverwijdering (naast klassieke betoelaging Agion, GO!)

Vlaanderen
is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER
OVAM

Ondersteuning OVAM:
sectorprotocollen

Scholen

- **stand van zaken (2018-2020)**
  - **1613 scholen aangemeld:**
    - 763 in fase asbestinventarisatie
      - circa 10% aanmeldingen ‘asbestveilig’
    - 538 in fase werken (na asbestinventarisatie)
    - 312 afgeronde werken (volledig of eerste fase)
- **opportuniteiten versnelling werken**
  - **uniek aanspreekpunt school & overkoepelend**
  - **overkoepelende renovatiestrategie 2034-2040**
  - **faciliteren werken buiten schoolvakanties**
  - **optimaliseren marktcapaciteit**

Vlaanderen
is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER
OVAM

Ondersteuning transversaal

- **combipremie dak/gevel isolatie + asbestverwijdering (‘21-22’)**
  - residentieel en niet-residentieel voor verwarmde ruimtes
  - dakaannemer moet werken volgens Code van goede praktijk OVAM
- **doorkijk 2022: kansen ééngemaakte renovatiepremie**
  - inzetten op informatieverstrekking & ondersteuning asbest
  - uitgangspunt: win-win asbest + energie + woonkwaliteit
- **VLIF ondersteuning landbouw:**
  - 30% heraanlegkosten verwijdering asbestdak

Vlaanderen
is materiaalbewust

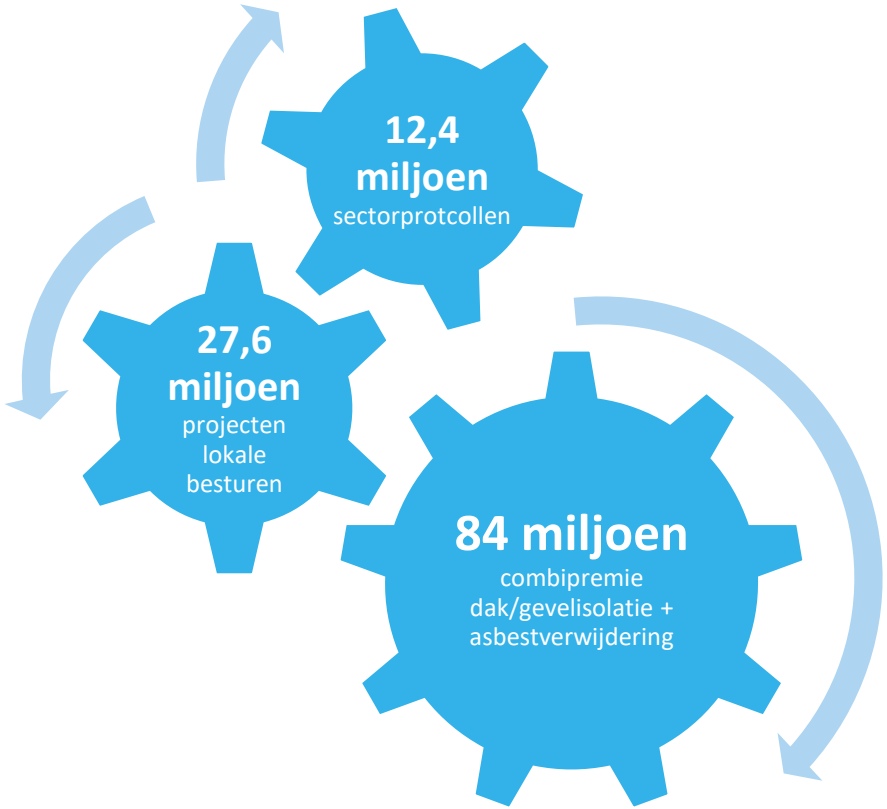

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER
OVAM

Relance middelen ondersteuning

124 miljoen
2021-2022

Vlaanderen
is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER
OVAM

Vlaamse recyclagehub

- **toename te storten asbest(cement)afval**
  - duurzaam ruimtegebruik bewaken
  - uitsplitsen stroom asbestvrij vezelcement
- **momentum voor investering in valorisatie/opschaling technieken**
  - innovatieve verwerking asbest(cement)afval tot asbestvrije grondstof
  - selectieve inzameling en recyclage van (asbestvrije) vezelcement

Asbest(inventaris)attest - 2022

- **attest als informatie en call-to-action voor eigenaar**
- **ontwikkeling databank applicatie**
  - mobile friendly ingave tijdens plaatsbezoek
  - centrale maar ontsluitbare databank
  - unieke, uniforme rapportage als asbestinventarisattest
  - permanente testing en feedback door asbestdeskundigen
- **certificatiereglement (Mb): certificering van asbestdeskundigen door erkende certificatie-instellingen**
- **inspectieprotocol (Mb): verplichte standaard voor asbestdeskundigen**
- **verplichte opleiding en examen voor kandidaten**

Vlaanderen
is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER
OVAM

Kwaliteitsborging en handhaving

- **handhaving is**
  - het sluitstuk – geen doel op zich
  - nodig om *bewust* onzorgvuldig handelen te stoppen
  - VTE-intensief
- **handhaving maximaal vermijden door**
  - *onbewust* onzorgvuldig handelen te stoppen
  - correct werken te belonen
  - sectorale kwaliteitsborgingssystemen (wettelijke erkenning-certificatie)

Vlaanderen
is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER
OVAM

Kwaliteitsborging en handhaving

Binnen instrumenten

- steekproefcontroles
- selectiecriteria opdrachthouders
- brochures, video's, www.asbestinfo.be

Arbeidsinspectie

- toezicht werfmeldingen en werfuitvoering

Sectorale initiatieven

- asbestcharter voor dakaannemers
- verzekeringsvoorwaarden
- TRACIMAT

Omgevingsinspectie

- asbestprioiteit handhavingsprogramma (klasse 1 inrichtingen)
- back-up lokale toezichthouders

asbestveilig verwijderen

Ondersteuning lokale toezichthouders

- helpdesk OVAM
- opleiding, leidraden
- raamcontract bijstand asbestdeskundige

Vlaanderen
is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER
OVAM

Doe-het-zelf versus professioneel

doe-het-zelf

- **gezondheidsrisico:**
  - **eenmalige context:**
    - geen norm beschikbaar want verwaarloosbaar risico
    - bewustzijn eigen gezondheid - gezin
  - **beperking asbestmaterialen**
- **niet aanjagen, wel veiliger maken**
  - **nieuwe dienstverlening lokale besturen**
  - **instructievideo's, brochures**
  - **asbestattest**

professioneel

- **gezondheidsrisico:**
  - **herhaaldelijke context:**
    - normen voor blootstelling Codex wow
  - **alle asbestmaterialen:**
    - naargelang opleidingsattest – erkenning
- **uitdaging**
  - **onderaanneming & buitenlandse werknemers**
  - **concurrentieel veilig werken**

Vlaanderen
is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER
OVAM

Positieve dynamiek en tendensen

- ruime respons op instrumenten
- regularisatiegolf bestaande werkgeversplicht asbestinventaris
- eerste en unieke ‘collectieve verzekering milieuaansprakelijkheid’ voor aannemers
- betere kennis en aanpak asbestbranden door gemeenten

Confederatie Bouw
Bouw, energie & milieu

Vlaanderen
is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER
OVAM

Positieve dynamiek en tendensen

- **aanjager innovatie in analyse- en verwijdertechnieken**
  - aandachtspunt flexibiliteit Codex wow
- **internationale aandacht voor Vlaamse asbestafbouwbeleid**
- **concurrentiëlere markt**
  - sterke stijging aantal erkende asbestverwijderaars
  - sterke stijging aantal asbestlabo's
  - kruisbestuiving via expertise Nederlandse spelers
  - prijsdalingen labo-analyse tot -75%

Vlaanderen
is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER
OVAM

Dank voor uw aandacht

Vlaamse overheid

Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij

Stationsstraat 110

2800 Mechelen

T 015 284 284

F 015 203 275

www.asbestinfo.be of www.ovam.be/asbest

asbest@ovam.be

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER

OVAM

Vlaanderen
is materiaalbewust

